

Höskuldur Björnsson

Úr fórum fjölskyldunnar

Sýning að Kjarvalsstöðum
17. apríl – 2. maí

Höskuldur Björnsson

listmálari

Mér er það bæði heiður og ánægja að vera beðinn að nefna nafn vinar míns, Höskuldar Björnssonar, listmálara, við opnun sýningar á nokkrum verka hans í húsi meistara meistaranna, Kjarvals.

Við hjónin fluttum til Hveragerðis árið 1950 og bjuggum þar í ellefu ár. Þar var þá fjölmennust byggð listamanna á landi hér, utan höfuðborgarinnar. Ég kynntist þessum mönnum öllum og varð sálufélagi þeirra en nánast varð samband okkar Höskuldar. Við áttum margt sameiginlegt þó að hvor um sig ætti sitt tjáningarform.

Ég á Höskuldi margt og mikið að þakka. Góðar voru gjafir hans en þó betri vinátta. Hann kenndi mér ekki einungis að fara með veidistöng og sameinast þannig undrum náttúrunnar og yndi heldur opnaði hann mér huldaveröld myndlistarinnar svo að hugur minn gat fyllt sömu djúpu gleðinni frammi fyrir málverki eins og ég hafði svo oft notið við lestur bóka og í heimi söngs.

Höskuldur átti bæði hagar og hlýðnar hendur er gerðu honum hvert verk létt og hann átti óvenju skarpa sjón á töfra umhverfis síns í náttúru og mannlífi. Hvoert tveggja var forsenda þeirra listaverka er eftir hann liggja. Við sjáum nokkur af þeim hér.

Hann var vissulega háður þeim annmörkum í eðli flestra listamanna að vera tímunum saman afhuga vinnu við listsköpun, einkum ef hann fann sig knúinn til að sinna henni, t.d. ljúka verki samkvæmt pöntun. Starfshvötin varð að koma innanfrá og er hún vaknaði varð honum furdulega mikið úr verki. Þó var aldrei slakað á fullkominni trúmennsku við listina. Og á stund náðarinnar skóp hann mikil listaverk. Það er hin mikla umbun og hamingja hvers listamanns og þeirra er næstir standa.

Árið 1957 fórum við hjón ásamt Höskuldi og konu hans, Hallfríði Pálsdóttur, norður um land á bifreiðum okkar og síðan austur á hinar undur fögru æskustöðvar hans í Hornafirði. Við dvöldum þarna vikutíma í sumarsól og á þessum dögum fannst mér ég óðlast nýjan skilning á manningum Höskuldi og list hans. Mér þótti sem ólýsanleg feegurð þessa héraðs vektu að baki allra verka hans, mjúkar línur nesja og voga með fuglinn í fjórunni, naktir tindar í nánd og hrikaleg snjófjöllin í fjarska ásamt sjálfru úthafinu handan sandrifjanna. Listamaðurinn og verk hans tóku birtu sína og svip frá æskustöðvunum og því góða mannlífi er slíkt umhverfi skapar. Þessu öllu unni hann líka heilum huga.

Það er athyglisvert að listamenn eru oft heppnir í vali maka. Þeim er það og meiri nauðsyn en öðrum mönnum, því að það er oft eins og guð leggi svo mikla áherslu á listgáfuna að hann vanræki að gæða þessa einstaklinga þeim hyggindum sem í hag koma, t.d. efnahagslega. Þetta vill hann bæta upp með hæfum lífsförunaut.

Hallfríður, kona Höskuldar, var honum ómetanlegur förunautur og gerði heimili þeirra og barnanna að ljúfum helgireit. Hún vakti yfir lífi manns síns og starfi hverja stund, síglöð og uppörvandi á hverju sem gekk og eftir fráfall hans hefur hún gætt verka hans eins og fjöreggs síns sem þau og eru. Og nú, með aðstoð fjölskyldu sinnar og vina, hefur hún lagt á sig ómælda vinnu við að koma upp þessari sýningu. Í sumar hefði Höskuldur orðið 75 ára ef hann hefði fengið að lifa. Megi sýning þessi því verða öllum til ánægju og minningu listamannsins til sóma.

Höskuldur Björnsson og Hallfríður kona hans, búa mér jafnan í hug, tvö saman, umlukin mikilli birtu.

Sýningin er haldin á vegum aðstandenda

Hönnun sýningarskrár og prentun: Leturprent
Setning: Leturval

1. Við Álftavatn
2. Úr Þórsmörk
3. Frá Hornafirði
4. Frá Hornafirði
5. Glaumbær í Skagafirði
6. Torfkofi
7. Svanur
8. Ullarþvottur
9. Úr náttúrunni
10. Laxá í Kjós
11. Skaftá hjá Systrastapa
12. Teikning
13. Fuglalíf
14. Úr gilinu í Skaftafelli
15. Teikning
16. Sveitabær
17. Frá Þórkötlustaðarnesi
18. Tungulækur
19. Frá Höfn í Hornafirði
20. Frá Höfn í Hornafirði
21. Frá Höfn í Hornafirði
22. Frá Hornafirði
23. Frá Þórkötlustaðarnesi
24. Frá Þórhötlustaðarnesi
25. Hringjarinn
26. Torfkofi
27. Pósturinn
28. Lundamessa
29. Baðstofulíf
30. Rjúpur
31. Hofell í Nesjum
32. Blóm
33. Rjúpur
34. Uppstilling
35. Fálki

36. Stofa í Dilksnesi
37. Svanir
38. Lykill
39. Drengur við útvarp
40. Uppstilling
41. Frá Hreðavatni
42. Frá Hreðavatni
43. Búrfell
44. Í æðarvarpi
45. Frá Hornafirði
46. Við Mývatn
47. Dilksnes
48. Toppönd
49. Frá Eyrarbakka
50. Frá Fljótum í Skagafirði
51. Úr Hornafirði
52. Frá Grundarfirði
53. Rjúpur
54. Loftstaðir
55. Úr Fljótum í Skagafirði
56. Straumendur
57. Úr glugga í Hveragerði
58. Portrait
59. Fjörulíf
60. Systrastapi
61. Rjúpur
62. Æðarhjón
63. Hrafnar
64. Úr Víðimýrarkirkju
65. Himbrimi
66. Hestar
67. Æðarkolla með unga
68. Frá Laugarvatni
69. Rjúpa
70. Svartfugl

71. Í Laufási
72. Rúning
73. Hús á Akureyri
74. Hús á Akureyri.
75. Lóa við hreiður
76. Stokkandarsteggur
77. Straumendur
78. Blómakarfa
79. Núpsstaður
80. Rjúpur
81. Frá Hornafirði
82. Handrit
83. Undan Eyjaföllum
84. Í útilegu
85. Úr Straumfirði
86. Frá Þorlákshöfn
87. Frá Hornafirði
88. Rjúpa
89. Landslag
90. Frá Hreðavatni
91. Frá Þorlákshöfn
92. Uppstilling
93. Úr vinnustofu
94. Hrafnar
95. Tjaldur
96. Loftstaðir
97. Kona
98. Maður
99. Frá Höfn í Hornafirði
100. Uppstilling
101. Rjúpur
102. Hrafnar
103. Kýr
104. Svanir
105. Útilega

106. Rjúpur
107. Frá Stapa í Hornafirði
108. Kirkjufell
109. Landslag
110. Uppstilling
111. Reykjafoss í Varmá
112. Frá Höfn í Hornafirði
113. Brunnhorn
114. Frá Höfn í Hornafirði
115. Úr Landmannalaugum
116. Uppstilling
117. Músarindill
118. Frá Hveragerði
119. Úr Fljótum í Skagafirði
120. Frá Hornafirði
121. Kona að störfum
122. Frá Höfn í Hornafirði
123. Rjúpur
124. Svanir
125. Svanir
126. Lundar
127. Kríur
128. Rjúpur
129. Vestmannaeyjar
130. Músarindill
131. Hrafn
132. Svanir
133. Skálatindar
134. Frá Þorlákshöfn
135. Úr Víðimýrarkirkju
136. Úr Víðimýrarkirkju
137. Úr Glaumbæ í Skagafirði
138. Álfadrottning
139. Dúkrstur

